

Nabíjení KRAKENa a střelba s ním byly velkou atrakcí pro přítomné

Jak **bolí** tenisák?

TAKZVANÉ NESMRTÍČÍ ČI PŘESNĚJI ŘEČENO **NÍZKOLETÁLNÍ ZBRANĚ** JSOU V ČESKU STÁLE VÁZÁNY NA VLASTNICTVÍ ZBROJNÍHO PRŮKAZU. NA JEDNU STRANU TÍM OBČANÉ PŘICHÁZEJÍ O MOŽNOST RELATIVNĚ BEZPEČNÉ A PŘITOM EFEKTIVNÍ OBRANY. NA DRUHOU ALE, JAK JSME SE SAMI PŘESVĚDČILI, UMÍ I TYTO „NEŠKODNÉ“ ZBRANĚ NADĚLAT PĚKNOU PASEKU.

Text a foto: František Mikyňa

O značení „nízkoletální“ je opravdu na místě spíše než uklidňující slovo „nesmrtící“. Prostředky určené k pokud možno nedestruktivnímu zneškodnění protivníka totiž v historii ne vždy fungovaly a stále ještě nefungují tak, jak byly myšleny. Už první historické nasazení těchto zbraní v moderní době, které se odehrálo v šedesátých letech 20. století britskými pořádkovými silami v Hongkongu mělo i těžce zraněné a mrtvé.

Nejen o historickém vývoji, ale i o teorii a praktickém použití těchto prostředků v současnosti přednášel na dalším ze seminářů, které pro své členy uspořádalo Občanské sdružení LEX, docent Jan Komenda z Univerzity obrany, autor jediných prací na toto téma dostupných v českém jazyce.

Po jeho přednášce následovala část týkající se výroby některých nízkoletálních prostředků, a sice pistolového a revolverového střeliva s pryžovou střelou. Tím se zabýval čtenářům Z & N už jistě známý výrobce těchto prostředků Vlastimil Libra. A jak už je u vzdělávacích akcí LEXu obvyklé, následovaly i praktické ukázky...

Nízkoletální zbraňové systémy mají různé

formy – od jednoduchých střel z pryže a plástu, přes různé chemické dráždivé látky až třeba po vrhací sítě či sofistikovaná elektronická zařízení působící zvukem či dokonce mikrovlnnou energií. V každém případě ovšem nastává rozpor mezi požadovaným účinkem, tedy zneškodněním protivníka, a požadavkem pokud možno jej nezranit. Je to trochu jako chtít „vyrobit omeletu a nerozbit přitom vajíčka“.

Nejjednodušší a nejlevnější nízkoletální prostředky jsou právě prostředky mechanické. Nejčastěji tedy zbraně vystřelující speciální náboje, které mají předat zasažené osobě určitou energii a přitom ji pokud možno vážně nezranit nebo alespoň neusmrtit. A právě takové střelné zbraně jsme mohli v další části akce i vyzkoušet.

MOC, NEBO MÁLO ENERGIE

Za dolní hranici energie střely, která bezpečně usmrcuje nechráněného člověka, se považuje 100 až 120 joulů. K poranění, které dočasně či trvale vyřadí zasaženého z akce, dochází při dopadové energii střely 30 až 50 joulů a dolní limit dopadové energie, kdy obecně střela ztrácí účinnost, je 10 až 20 joulů. Pro ilustraci: typická ústo-

vá energie střely z „kapesní“ (či jak se někdy říkalo „dámské“) pistole ráže 6,35 mm je asi 85 J.

Střelné zbraně s neletálním určením jsou v zásadě dvojího druhu. Speciální, které používají i speciálně pro ně vyvinuté střelivo, a běžné střelné zbraně se speciálním střelivem. Nízkoletální střelivo pak může mít mnoho forem – od dřevěných špalíků, přes tenisový míček a kuličku z počítačové „myši“ až po střelu z pryže či jiného materiálu. A jak jsme se přesvědčili, někdy se jedná už o prostředky, které na krátkou vzdálenost ono NL určité už spíše postrádají...

„VYPUSŤTE KRAKENA“

Díky docentu Komendovi jsme měli možnost vyzkoušet speciální zbraň známou střelecké veřejnosti pod názvem Kraken. Jedná se o vrhač tenisových míčků či jiných střel obdobného průměru. K vymetení střely z hlavně se používá nábojky založené na náboji .357 Magnum.

K praktické části ukázky nás pozval Zdeněk Maláník z brněnské firmy Trigger service na střeliště. Jako terče byly použity lepenkové krabice, dřevěná deska a kontejner s plastelínou. Kraken je jednoranná zbraň na dělený náboj. Zajímavostí je přepouštění výmetných plynů přes difuzér, které zamezuje roztržení zmíněného tenisáku.

V tomto případě se jedná spíše o zbraň pro ozbrojené složky, zasahující při demonstracích a různých společenských bouřích, než o prostředek umožňující obranu jednotlivce. Případné účinky vidíte na přiložených fotografiích.

Jednu z použitých nábojek ráže .357 Magnum, které obsahují pouze výmetnou náplň a nikoliv střelu, jsme použili k zajímavému testu: Nabili jsme ji do běžného revolveru, jeho hlavně přiložili těsně k plastelínovému bloku a vystřelili. Ukázalo se, že pokud ústí hlavně přiložíme k cíli, je destruktivní účinek samotných spalných plynů srovnatelný s účinkem „ostré“ střely...

S PISTOLÍ JE PROBLÉM

Kraken je přes svá pozitiva zbraní pro speciální účely. Jako zbraň pro sebeobranu jednotlivce je ovšem nevhodný vzhledem k jednorannému provedení a velikosti. Zde se jako praktičtější jeví použití buď speciálního střeliva pro běžnou střelnou zbraň (revolver), nebo speciálního střeliva ve speciální jednoúčelové zbraní (revolver i samonabíjecí pistole).

Revolver totiž nepožaduje pro svou funkci střelivem dodávanou energii, a proto spolehlivě funguje i s náboji, jejichž ústová energie je pod

hranicí dosahovanou běžně vyráběným střelivem. Pokud chceme použít podobné střelivo v samonabíjecí zbraní, většinou se jedná o speciální konstrukci, což je technicky velmi obtížné.

ÚČINKY V CÍLI

Fotografií otisku střely z Krakena v plastelíně jsme zahájili naši galerii účinků nízkoletálních střel. Pro jednotlivce mnohem praktičtější zbraně a střelivo firmy ALFA – PROJ v naší zkoušce zastupovaly revoly jako ve speciálním provedení, které umožňuje použití jen NL střeliva (revolver ALFA 9141 a ALFA 9241), tak i běžný revolver ALFA 520 se střelivem 380 ALFA. Opět jsme stříleli do plastelíny, lepenky a dřevěné fošny. Jak bylo vidět, tyto zbraně a jejich střelivo zřejmě dokáží zasaženému způsobit bolest, aniž by jejich účinky byly příliš destruktivní.

Ještě vyšší účinky předvedlo střelivo 10 x 22 a 10 x 28, které spolu se zbraní zapůjčil pro zkoušky pan Libra. Mimochodem i výroba tohoto střeliva je technickým „oříškem“. Do nábojnice o menším průměru je třeba vpravit střelu o průměru větším, která se během letu „rozvine“.

V postsovětských zemích je totiž pro občana prakticky nemožné vlastnit a držet pro sebeobranu běžnou střelnou zbraň. „Traumatičeskije oružija“, tedy nízkoletální zbraň, však mnohdy omezeny nejsou. To vede k situaci připomínající ono známé „dohnat a předehnat“ ze starých časů. Zde se totiž původní nízkoletální zbraň svým účinkem na krátkou vzdálenost více, i když nikoliv absolutně, přibližují zbraním „ostrým“, jak jsme se přesvědčili na vlastní oči.

Výhodou oproti běžné zbraní ovšem zůstává silný pokles účinku na delší vzdálenost. Výrobem zbraní pro náboje Libra je slovenská zbrojovka Grand Power a uživateli jejich produktů jsou nejen civilisté, ale i státní orgány. Dokonce se prý s nimi sportovně střílí i jakási místní mutace IPSC závodů...

JEN SE ZBROJÁKEM

Už jsme se zmínili, že v některých zemích jsou tyto zbraně ze zákona jedinými dostupnými pro většinu občanů (a v některých bohužel ani ty ne). V České republice jsou ovšem zařazeny mezi běžné zbraně kategorií „B“ a „C“. Není tedy možné je vlastnit bez zbrojního průkazu.

Také právní následky jejich případného použití jsou stejné jako u běžných střelných zbraní. Zda to tak zůstane i nadále je zatím těžké odhadnout... ■

Ukázky nízkoletálních prostředků

Otisk tenisáku v plastelíně

Střílelo se na různé terče...

Nízkoletální revolver ALFA – PROJ. I na něj potřebujete zbrojní průkaz

Náboje do nízkoletálních zbraní mají zabolet, ale neusmrtit

Nízkoletální střelivo LIBRA